

U směnky na řad, tedy u směnky převoditelné rubopisem, může být k údají remitenta připojena i doložka „na řad“, která výslovně označí povahu takové směnky, i když s odkazem na ustanovení čl. I § 11 odst. 2 ZSS to není nezbytně nutné. Pokud se má jednat o směnku na jméno (rektasměnku), která rubopisem převoditelná není, musí to být výslovně vyjádřeno doložkou „nikoliv na řad“, případně doložkou stejného významu.

Zde termín „na řad“ a „nikoliv na řad“ vyjadřuje možnost, resp. nemožnost převodu práv ze směnky rubopisem a určuje zda je možné se tímto způsobem dostat na pozici současného majitele směnky, tedy dostat se do té řady, ve které stojí současný majitel směnky. Tato interpretace je zřejmá z běžně užívaných doložek u rektasměnek, například „nikoliv na řad pana N.N.“, případně „panu N.N. nikoli na jeho řad“, což znamená, že ze směnky opatřené takovou doložkou se má plnit výlučně panu N.N., neboť plnění někomu jinému, kdo by se dostal na jeho pozici směnečně-právním způsobem, nepřichází v úvahu.

Výraz „na vlastní řad“ použitý v ustanovení čl. I § 3 odst. 1 ZSS má však význam jiný. Zákonodárce zde připustil, že remitentem, tedy prvním majitelem směnky může být sám její výstavce. Použitý termín „na vlastní řad“ tedy nevypovídá nic o převoditelnosti takové směnky. Pouze konstatuje, že ten komu má být na základě vystavené směnky placeno, je ten, kdo tento příkaz dává.

Spojení „na řad náš vlastní“, kterým je mimo jiné možno provést shora zmíněnou redukci v počtu osob, znamená, že ten, kdo je jako příjemce plnění ze směnky na řadě, tedy ten, kdo je v daný okamžik majitelem směnky a komu má být plněno, pokud jsou pro to splněny podmínky, je sám výstavce směnky, který směnečníkovi dává příkaz, aby tento zaplatil samotnému výstavci směnky, který je v daném případě remitentem, tedy majitelem příslušné směnky.

Spojení „na řad náš vlastní“ samo o sobě nevypovídá nic o tom, zda je možné takovou směnku převést rubopisem či nikoliv. Spojení „na řad“ je zde ve významu shora zmíněném, tedy, kdo je na řadě, aby mu bylo plněno. Neurčuje, zda výstavce směnky, který je v důsledku této doložky rovněž majitelem směnky, může tuto směnku převést rubopisem, či zda je mu tato možnost odepřena. Spojení „na řad“ ve výše citované doložce zcela nepochybně nelze vykládat ve významu možnosti či nemožnosti převodu jako je tomu u doložky „panu N.N. nikoliv na jeho řad“. Pokud bychom totiž připustili, že spojení „na řad“ použité ve shora zmíněné doložce určuje převoditelnost takto vystavené směnky, pak by se již nejednalo o doložku určující totožnost osoby výstavce a remitenta, což ale zákonodárce nepochybně měl na mysli, když v čl. I § 3 odst. 1 ZSS stanovil, že směnka může znit na vlastní řad výstavce.

Z výše uvedeného je patrné, že spojení „na řad“ použité na různých místech zákona je potřeba vykládat v daném kontextu. Zároveň nelze podle žalobceva názoru z termínu „na vlastní řad“, použitého v ustanovení čl. I § 3 odst. 1 ZSS, dovozovat, že směnka s redukováným počtem osob, kde remitent a výstavce směnky jsou totožné osoby, může být vystavena pouze ve formě směnky na řad. Takový závěr z předmětného ustanovení nevyplývá.

Toho si byl nepochybně vědom soud prvního stupně při projednávání jiného sporu, jehož předmětem byla tatáž směnka, o kterou žalobce v probíhajícím sporu opírá svůj nárok, neboť v odůvodnění svého rozsudku č.j. 3 Cm 84/2000-40 ze dne 26.4.2000 soud prvního stupně konstatoval, že se jedná o platnou směnku cizí, kterou na svůj vlastní řad vystavil žalobce v tomto již pravomocně skončeném soudním sporu (~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~, s.r.o.).

Žalobce zcela odmítá závěr soudu prvního stupně o tom, že zákon povoluje identitu mezi výstavcem a remitentem výlučně jen u ordresměnek, tj. směnek s formou cenného papíru na řad. Jak shora uvedeno text „na vlastní řad výstavce“ nevypovídá nic o formě cenného papíru, umožňuje pouze redukci počtu osob směnečného vztahu u směnky cizí, když přípouští, aby remitentem, tedy prvním majitelem takové směnky byl sám výstavce.

Je nepochybné, že kdyby se jednalo o směnku vystavenou v rozporu se zákonem, k čemuž soud prvního stupně dospěl ve svém rozhodnutí, které žalobce napadá, pak by tentýž soud na jejím základě nevydal v jiném řízení směnečný platební rozkaz a následně by jej shora citovaným rozsudkem neponechal v platnosti.

Žalobce je tedy přesvědčen, že směnka, o kterou opírá svůj žalobní návrh, je směnkou platnou a závěr soudu prvního stupně je tudíž chybný.

Vzhledem k tomu, že žalobce nenavrhuje, aby dokazování bylo v odvolacím řízení opakováno či doplněno, a soudu prvního stupně vytýká jen vadné právní posouzení věci, žádá žalobce Vrchní soud v Olomouci, aby jako soud odvolací s odkazem na ustanovení § 220 odst. 1 o.s.ř. po projednání tohoto odvolání, případně i bez jeho projednání, budou-li splněny podmínky uvedené v ustanovení § 214 odst. 3 o.s.ř., vynesl tento:

r o z s u d e k:

A. Rozsudek Krajského soudu v Brně č.j. 42 Cm 42/2004 -115 ze dne 3.11.2005 se mění takto:

I. Směnečný platební rozkaz vydaný Krajským soudem v Brně dne 22. prosince 2003 pod č.j. 42 Sm 498/2002-38 ve znění dle usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 3.11.2005 č.j. 42 Cm 42/2004-105 se p o n e c h á v á v platnosti.

III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů námitkového řízení, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku prostřednictvím právního zástupce žalobce.

B. Žalovaný je dále povinen do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku nahradit žalobci k rukám právního zástupce žalobce náklady odvolacího řízení.

V Praze dne 10.března 2006

A handwritten signature in black ink is written over a thick black horizontal redaction bar. The signature appears to be 'Ulato'.